

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO (WSD)

Program realizacji Doradztwa Zawodowego uwzględniający Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 4 im. św. Jadwigi Królowej w Myślenicach na rok szkolny 2021/2022

Podstawowe akty prawne dotyczące WSDZ

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669, 2245)
2. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania (na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 534).
3. Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz.1575).
4. Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz.1591).
5. Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz.325)

Wstęp i podstawowe pojęcia z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego.

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły ponadpodstawowej oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze przyszłego zawodu jest trudnym etapem w ich życiu. Ważne jest wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie. Do funkcji doradztwa zawodowego zalicza się: kierowanie, doradzanie i pomaganie w wyborze takiej ścieżki edukacyjno – zawodowej, która zagwarantuje pełny rozwój osobowy ucznia. Dlatego też zadaniem doradztwa zawodowego jest pomoc uczniom w przygotowaniu się do trafionego wyboru szkoły, odpowiedniego profilu kształcenia i zawodu, który powinien być gwarancją życiowego sukcesu. Charakter doradztwa zawodowego sprowadza się do tego, że w pełni jest respektowana i doceniana autonomia i indywidualność ucznia. W oparciu o uzyskaną wiedzę na temat posiadanych cech charakteru, zdolności, zainteresowań, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia przedstawia się uczniowi informacje o możliwościach dalszego kształcenia. W przypadku nauczania zdalnego program będzie również realizowany poprzez wysyłane treści drogą elektroniczną jak również prowadzenie konsultacji z uczniami online.

Pojęcia:

- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

- **Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego** – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r., poz. 703).

- **Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Ustawa Prawo oświatowe art. 109.1. pkt 5 oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach – Dz. U. z 2017 r., poz. 1591).

- **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I – III, IV - VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Oddział przedszkolny

Cel preorientacji: Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, - kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz - stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- a. podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- b. podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
- c. podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziale przedszkolnym w szkole i poza nią.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić, moje zainteresowania, hobby – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań - Festiwal Talentów
2. Zawody wokół nas, nazywanie zawodów, czym zajmują się ludzie, którzy są wokół nas, co robią, – rozmowy z dziećmi
3. Etapy edukacji, jakie znamy rodzaje szkół, do jakich chodzi nasze rodzeństwo, osoby z najbliższego otoczenia – rozmowa z dziećmi
4. Kim chcę być w przyszłości – rozmowa, rysunek Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi Osoby realizujące: wychowawcy.

Klasy I-III

Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w klasach I-III jest realizowana:

- ☐ podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- ☐ w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić, moje zainteresowania - jak mogę je rozwijać, sposoby spędzania czasu wolnego – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań – Festiwal Talentów. – w kl. I
2. Moje mocne strony, co robię dobrze, dokładnie, nie sprawia mi to trudności. – w kl. I
3. Zawody wokół nas, nazywanie zawodów, czym zajmują się ludzie, którzy są wokół nas, co robią, – rozmowy z dziećmi.- w kl. II
4. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka – rozmowa z dziećmi – w kl. II
5. Po co się uczymy? Czego lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy możemy korzystać? – rozmowa z dziećmi – w kl. III
6. Kim chcę być w przyszłości – rozmowa, rysunek – w kl. III

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi Osoby realizujące: wychowawcy we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem.

Klasy IV-VI

Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- ☐ podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- ☐ w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez: - bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
- zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;

- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Moje zainteresowania, uzdolnienia – rozmowy z uczniami, karty pracy – w kl. IV
 2. Prezentowanie zainteresowań, ulubionych czynności w grupie – Festiwal Talentów- kl. IV
 3. Moje mocne strony, co robię dobrze, dokładnie, sprawnie, jak mogę wykorzystać moje mocne strony – rozmowa z uczniami, karta pracy, mająca służyć autorefleksji – w kl. V
 4. Jak uczyć się skutecznie? Jakich przedmiotów szkolnych lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy korzystamy? – rozmowa z uczniami, karta pracy – kl. V
 5. Jakie są grupy zawodów, przykłady zawodów, jak można zdobyć dany zawód – rozmowy z uczniami, filmy, prezentacje zawodów, zapraszanie osób wykonujących określone zawody. – w kl. VI
 6. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka – rozmowa z uczniami – w kl. VI
 7. Jakie mam plany edukacyjno-zawodowe? Kim chcę być w przyszłości, jak realizować te plany – rozmowa z uczniami – w kl. VI
- Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w czasie zajęć lekcyjnych, lekcji wychowawczych
Osoby realizujące: wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem .

klasy VII-VIII

Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w klasach VII i VIII jest realizowane:

- ☐ podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;
- ☐ podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- ☐ w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Plan realizacji doradztwa zawodowego – rok szkolny 2021/2022

Lp.	Przedsięwzięcie	Forma	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna	Uczestnicy	Uwagi
1	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z WSD	prelekcja	wrzesień	doradca zawodowy	Rada Pedagogiczna	
2	Zapoznanie rodziców z programem WSD	Prelekcja, strona internetowa	Październik/listopad	wychowawcy klas doradca zawodowy	Rodzice	
3	Rodzice jako pierwsi doradcy zawodowi dziecka	Mini-wykład	Październik/listopad	wychowawcy klas	Rodzice	Spotkania z rodzicami
4	Zajęcia w ramach orientacji zawodowej	Zaj. lekcyjne	Cały rok	Wychowawcy klas, nauczyciele uczący	Uczniowie przedszkola i klas I-VI	
5	Zajęcia grupowe w klasach	Zaj. warsztatowe	10 godz. w sp	doradca zawodowy	Uczniowie klas VII- VIII	Według harmonogramu
6	Konsultacje indywidualne	Diagnoza indywidualna	cały rok szkolny	doradca zawodowy	Uczniowie klas VII- VIII	W szkole oraz w P P-P
7	Udział w Targach Edukacyjnych, w tym: Festiwalu Zawodów	Wyjścia grupowe	Wiosna każdego roku	wychowawcy klas/pedagog/ doradca zawodowy	Uczniowie klasy VIII	Według harmonogramu
8	Udział w Dniach Otwartych w szkołach ponadpodstawowych	Wyjścia grupowe	Wiosna każdego roku	wychowawcy klas doradca zawodowy	Uczniowie klas VIII	Według harmonogramu
9	Wycieczki zawodoznawcze	Wyjścia grupowe	cały rok szkolny	wychowawcy klas doradca zawodowy	Uczniowie	Uwzględniając sytuację epidemiologiczną
10	Promocja działań doradcy zawodowego	Informacje na stronie internetowej szkoły	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy	Rodzice uczniowie nauczyciele	
11	Włączenie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem poprzez zapraszanie ich jako przedstawicieli różnych zawodów na spotkania z uczniami w klasach	Zajęcia edukacyjne z różnych przedmiotów w ramach orientacji zawodowej	Cały rok	Nauczyciele wychowawcy we współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym	rodzice	Uwzględniając sytuację epidemiologiczną

Tematy zajęć z doradztwa zawodowego w klasie VII:

1. W czym może mi pomóc doradca zawodowy.
2. Wszyscy jesteśmy zdolni- uświadomienie sobie własnych uzdolnień.
3. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowych.
4. Umiejętności a zawód.
5. Jakie mam umiejętności?

- 6.Czym się interesuję?
- 7.Jak zaplanować przyszłość edukacyjno - zawodową?
- 8.Moja przyszłość edukacyjno – zawodowa.
- 9.Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
- 10.Kompetencje na rynku pracy.

Tematy zajęć z doradztwa zawodowego w klasie VIII :

- 1.Moja marka osobista.
- 2.Czy to, czego się uczę, przyda mi się w przyszłości?
- 3.Jak może wyglądać praca w przyszłości.
- 4.Zgadnij jaki to zawód?
- 5.Liceum, technikum czy szkoła branżowa?
- 6.Jak wybrać szkołę?
- 7.Autoprezentacja.
- 8.Wolontariat wstępem do kariery.
- 9.Jeden zawód przez całe życie?
- 10.Zawody przyszłości.

Podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji działań:

Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna
Powiatowy Urząd Pracy
przedstawiciele szkół ponadpodstawowych
organizatorzy targów szkół ponadpodstawowych, targów edukacyjnych
Młodzieżowe Centrum Kariery

Ewaluacja programu

Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego będzie opierać się na stałym monitorowaniu i kontroli podjętych działań. Ewaluacja pozwoli także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji będzie można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać nowe potrzeby i oczekiwania.

Program zaopiniowano na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu